

1. Referències bibliogràfiques

La referència bibliogràfica és una ressenya normalitzada que conté la descripció física i intel·lectual d'un document.

La disposició dels elements d'una referència bibliogràfica és diferent segons si es tracta de llibres o monografies, publicacions periòdiques, parts de llibres, articles de publicacions periòdiques, recursos electrònics, etc.

Les referències bibliogràfiques apareixen generalment en forma de llista al final d'un text (després dels annexes i abans dels índexs) o d'una part d'aquest (per exemple, al final d'un capítol), ordenades alfabèticament, temàticament o numèricament.

❖ Llibres o monografies

ESQUEMA GENERAL

COGNOMS, Nom. *Títol de la publicació*. Responsabilitat secundària. Núm. d'edició. Lloc de publicació: editorial, data de publicació, paginació. (Col·lecció; núm). [Notes]. ISBN.

EXEMPLE

CABRÉ, M. Teresa. *Lèxic i neologia*. Barcelona: Universitat Pompeu Fabra. Institut Universitari de Lingüística Aplicada. Observatori de Neologia, 2002, 301 pàg. (Sèrie Monografies; 5). ISBN: 84-477-0821-7.

❖ Publicacions periòdiques

ESQUEMA GENERAL

Títol de la publicació. Responsabilitat principal. Lloc de publicació, any-. [Notes]. ISSN

EXEMPLE

Llengua i ús: revista tècnica de normalització lingüística. Generalitat de Catalunya. Direcció General de Política Lingüística. Barcelona, 1994-. ISSN: 1134-7724.

❖ Parts de llibres

ESQUEMA GENERAL

COGNOMS, Nom. «*Títol de la publicació*». A: COGNOMS, Nom. *Títol de la publicació*. Responsabilitat secundària. Núm. d'edició. Lloc de publicació: editorial, data de publicació, paginació. (Col·lecció; núm). [Notes]. ISBN.

EXEMPLE

[♦] Segons la normativa internacional de citacions bibliogràfiques **ISO 690:2010** i la seva versió espanyola **UNE-ISO 690**

COSTA, Àlex; ROVIRA, Cristina. «Fonts estadístiques i economia catalana». A: BARÓ, Joan (ed.). *El paper de la informació econòmica en la societat actual*. Lleida: Edicions de la Universitat de Lleida, 2000, cap. 4, pàg. 57-86. ISBN: 84-8409-001-9.

❖ Articles d'una publicació periòdica

ESQUEMA GENERAL

COGNOM, Nom. «Títol de l'article». *Títol de la publicació*, data, volum, núm., pàg. [Notes].

EXEMPLE

BRUN, Caroline; SEGOND, Frédérique. «Semantic Encoding of Electronic Documents». *International Journal of Corpus Linguistics*, 2001, vol. 6, núm. 1, pàg. 79-96.

En el cas dels articles de diaris:

ESQUEMA GENERAL

COGNOM, Nom. «Títol de l'article». *Títol de la publicació*, dia-mes-any, pàg.

EXEMPLE

PINTER, Esther. «Paraules enverinades per a l'Acadèmia Valenciana de la Llengua». *Avui*, 1-5-2002, pàg. 37.

❖ Recursos electrònics

ESQUEMA GENERAL

COGNOMS, Nom. *Títol* [tipus de suport]. Responsabilitat secundària. Edició o versió. Lloc de publicació: editorial, data de publicació, data d'actualització/revisió. Descripció física. (Col·lecció; núm). [Notes]. <Disponibilitat i accés> [Data de consulta].

EXEMPLE

PARCERISA ARA, Artur. *Pla docent: planificar les assignatures en el marc de l'espai europeu d'educació superior* [en línia]. Barcelona: Publicacions de la Universitat de Barcelona. <<http://www.publicacions.ub.es/doi/documents/137.pdf>> [Consulta: 3 maig 2005].

Hiperdiccionari català-castellà-anglès en disc compacte [disc compacte]. Ver. 1.0. Barcelona: Enciclopèdia Catalana, 1993. (Diccionaris de l'Enciclopèdia).

Observacions:

[tipus de suport]

[en línia], [disc compacte] o [CD-ROM], [cinta magnètica], [disc] i [disquet].

<Disponibilitat i accés>

Indicar entre angles < > l'adreça electrònica completa.

[Data de consulta]

Incloure entre claudàtors la data en què s'ha fet la consulta, ja que els continguts d'aquest tipus de recursos es modifiquen freqüentment

2. Citacions bibliogràfiques

La citació és una forma de referència breu col·locada entre parèntesi dintre d'un text o afegida a un text com a nota a peu de pàgina, al final d'un capítol o al final de l'obra completa. La citació permet identificar la publicació de la qual s'extreu la idea parafrasejada.

❖ La citació dins d'un text

La citació dins de text (sistema autor-data, americà o de Harvard) és molt utilitzada per als documents de l'àmbit de les ciències socials i, en general, de les disciplines en què es fa ús, sobretot, de la bibliografia secundària (referències al treball analític d'altres autors).

ESQUEMA GENERAL

(Cognom, any, pàgina)

EXEMPLE

(Canyelles, 2013, 60)

❖ La citació en nota

La citació en nota és habitual en les ciències humanes per la seva flexibilitat (de vegades s'han de citar obres molt antigues, anònimes, etc.) i per la possibilitat de fer-ho discursivament, afegint-hi comentaris.

ESQUEMA GENERAL

Nom Cognoms, *Títol*, pàgina.

EXEMPLE

¹ M. Teresa Cabré, *Lèxic i neologia*, 242.

Totes les obres citades en un text han de tenir la corresponent referència bibliogràfica completa i exacta al final del document. S'ordenen numèricament segons l'ordre en que se citen dins del text.

❖ Citacions i notes a peu de pàgina – Altres consideracions generals ¹

- Només poden citar-se textos presos d'obres que consten en la bibliografia.
- Es citen textos que seran interpretats -que poden tenir una amplitud raonablement o que corroborin amb autoritat una afirmació realitzada -que han de ser breus-.
- Quan una cita no supera les tres línies ha de quedar inserida en el paràgraf entre cometes dobles, com faig jo ara citant Campbell i Ballou, que diuen que "les cites que no superen les tres línies mecanografiades van tancades entre dobles cometes i apareixen en el text ". Però si supera les tres línies es posa en paràgraf a part, sagnat esquerra de deu espais, amb mida de lletra 9 i sense cometes.
- Hi ha diversos sistemes de notes; pot escollir qualsevol d'ells, però s'exigeix la coherència de mantenir el mateix criteri en tot el treball.
- Segons l'àrea de recerca del treball, es recomana utilitzar la normativa de citació i referències APA (American Psychological Association) o la ISO 690 / Termcat (Organització internacional de normalització. Centre de terminologia de la llengua catalana).
- Com a resum, cal indicar que la normativa ISO, al final de la cita es diu a una nota que estarà a peu de pàgina, al final del capítol o al final del treball, on s'identificarà amb precisió el lloc on s'ha obtingut el text. D'aquesta manera, incloem una cita o un comentari que en el text destorbaria. En el cas d'APA, la referència bibliogràfica anirà entre parèntesis, i inclourà Autor, any i pàgina.
- Els textos citats han de ser escrupolosament fidels a l'original; si es desitja afegir algun comentari s'ha de fer entre claudàtors [...].
- Les notes també es poden usar per a referències externes o internes: tractat un tema es pot posar en nota un "cfr." (Confronteu), que remet a un altre llibre o a un altre capítol o paràgraf del propi treball.
- Hi ha diversos sistemes de notes; pot escollir qualsevol d'ells, però s'exigeix la coherència de mantenir el mateix criteri en tot el treball.

¹ Universitat Abat Oliba CEU. Departamento de Humanidades, *Normas generales para la presentación de Trabajos en la Universitat Abat Oliba CEU*, Barcelona: Universitat Abat Oliba CEU, 2012. p 7.

❖ Abreviatures más comunes d'ús en notes a peu de pàgina o en el text²

Anón.	Anónimo
art.	artículo (no de periódicos, sino de leyes y similares)
cap.	capítulo; plural caps. (a veces c., pero en ocasiones c. es <i>columna</i>)
cf., cfr.	<i>confero</i> , confróntese, compárese
col.	columna; plural cols.; también <i>colección</i>
cuad.	cuadro
ed., edic.	edición (primera, segunda; pero en bibliografías inglesas ed. es <i>editor</i> , el que está al cuidado de; plural eds.)
e.g.	(en los textos ingleses) <i>exempli gratia</i> , por ejemplo
fig.	figura; plural figs.
fo.	folio; también f., f.º, fol.; plural ff.
<i>ib.</i> , <i>ibid.</i>	o <i>ibidem</i> , en el mismo lugar (es decir, en la misma obra y en la misma página; si es la misma obra pero no la misma página, se pone <i>op. cit.</i> seguido de la página)
i.e.	(en los textos ingleses) <i>id est</i> , esto es, es decir
inf.	<i>infra</i> , véase más adelante
l.	libro (por ejemplo: vol. I, t. 1, l.I); también línea
<i>loc.cit.</i>	<i>loco citato</i> , lugar citado
MS	o Ms, manuscrito; plural MSS o Mss
n.	nota (por ejemplo: véase o cfr., n. 3)
N. del A.	Nota del autor
N. del E.	Nota del editor
N. del T.	Nota del traductor
NB	<i>Nota bene</i> , nótese bien
NS	Nueva serie
núm.	número
<i>op. cit.</i>	obra ya citada del mismo autor
p.	página; también pág.; plural, págs. o pp.
p. ej.	por ejemplo
párr.	párrafo; también §
passim	por todas partes (cuando no se refiere a una página precisa, por tratarse de un concepto que el autor trata a lo largo de toda obra)
r y vº	recto y vuelto (páginas impares y pares)
seud.	seudónimo; también pseudónimo; cuando la atribución a un autor es discutible, se pone seudo
s.a.	sin año (también s.f., sin fecha; y s.d., <i>sine data</i> , cuando no figuran el año ni el lugar de edición)
s.l.	sin lugar de edición
s.n.	sin nombre
sig.	siguiente; plural sigs. o ss. (ejemplo: pág. 34, ss.)
sec.	sección
sic	así (así escrito por el autor a quien estoy citando; puede emplearse como cautela o como subrayado irónico ante un despiste garrafal)
t.	tomo
tr.	traducción; también trad. (puede ir seguido del nombre de la lengua o del traductor, o de ambos)

² Universitat Abat Oliba CEU. Departamento de Humanidades, *Normas generales para la presentación de Trabajos en la Universitat Abat Oliba CEU*, Barcelona: Universitat Abat Oliba CEU, 2012. p 7.

- v. ver, véase
- vs. *versus*, en oposición a (p. ej.: Blanco vs negro, blanco vs. negro, blanco vs negro; pero también se puede escribir blanco/negro)
- viz. (en textos ingleses) *videlicet*, es decir, esto es
- vol. volumen, plural vols. (vol. suele significar un volumen dado de una obra de varios volúmenes; y vols, se refiere al número de volúmenes de que consta esta obra)